

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи статевого виховання
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	4 / 7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета: формування у майбутніх соціальних педагогів адекватного ставлення до питань статевого виховання дітей.

Завдання курсу:

Надати знання щодо:

- історично-складених суспільних переконань стосовно сутності статі;
- сучасних тенденцій та особливостей організації статевого, сексуального та гендерного виховання;
- значення статевого виховання задля розвитку особистості;
- психолого-педагогічних особливостей статевого виховання дітей від народження до старшого підліткового віку;
- сутності статевого виховання у навчальних закладах освіти та родинного статевого виховання;
- становлення статево компетентної особистості дитини, з урахуванням її віку й індивідуальних особливостей.

Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП)

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Основні наукові підходи до проблеми статевого виховання	Розуміти поняття статі та статевого виховання. Знати психосексуальний розвиток та статево поведінку дитини. Вміти формувати адекватні статево уявлення у дітей.	Навести приклади статевої поведінки на різних стадіях психосексуального розвитку.
2.	Історія статевого виховання в контексті	Проаналізувати статево виховання в історії	Проаналізувати основні теорії

	розвитку суспільства	суспільства. Визначати проблеми статевого виховання у радянській науковій школі. Аналізувати гендерне виховання та визначати вимоги соціуму до виховання статей.	формування гендерної ролі
3.	Актуальні питання статевого виховання на сучасному етапі	Розуміти поняття дитячої закоханості. Визначати інтерес дітей до будови тіла та статевих органів. Вміти пояснити зацікавленість процесом народжування дітей.	Навести приклади дитячого кохання. Як дорослим слід відноситися до цього явища?
4.	Особливості статевого виховання у сім'ї та навчальних закладах	Аналізувати родину як перший соціальний інститут у здійсненні статевого виховання. Вміти організувати статево виховання у навчальних закладах. Виявляти причини гендерного насильства у школі.	Скласти рекомендації вчителю та батькам щодо попередження гендерного насильства у школі.
5.	Дошкільний та молодший шкільний вік – відзнаки статевого виховання	Знати шляхи та принципи здійснення статевого виховання. Розуміти, що дошкільний вік – це першооснови статевого виховання. Аналізувати молодший шкільний вік як становлення статево компетентної особистості.	Навести хибні приклади практики статевого виховання у початковій школі.
6.	Підлітковий та юнацький вік. Моделі статевого виховання	Розуміти суть і значення науки сексології. Знати сексуальний розвиток підлітків та юнаків. Вміти використовувати сучасні моделі статевого виховання.	Розкрити сутність лозунгу: «Сексуальність – нормальна якість здорової людини». У чому причини гіперсексуальності юнаків?

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	2		2		1		1		1		1		1		1			10
Семінарські заняття		4		4		4		4		4		5						25
Самостійна робота																5		5
Індивідуальні завдання													10					10
Залік/Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	2	4	2	4	1	4	1	4	1	4	1	5	1	10	1	5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<p>1. Абрагам К.А. Нотатки про статеве виховання дітей у сім'ї. <i>Айболить</i>.1993. № 3. С. 58-60.</p> <p>2. Васютинський В.О. Хлопці і дівчата: статево-рольове виховання у родині / Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини: Науково-методичний збірник / за ред. Т.В. Говорун. К.: Інститут змісту та методів навчання, 1996. С. 59-69.</p> <p>3. Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини: Науково-методичний збірник / за ред. Т.В. Говорун. К.: Інститут змісту та методів навчання, 1996. 168 с.</p> <p>4. Гаубаса С.М. Особливості статевого виховання дітей різного віку в сучасних умовах. <i>Все для вчителя</i>, 2003. № 29. С. 22-25.</p> <p>5. Говорун Т. В. Батькам про статеве виховання дітей. К.: Рад. школа, 1990. 157 с.</p> <p>6. Говорун Т.В., Шарган О.М. Батькам про статеве виховання дитини. К.: Рад. шк.,1990. 160 с.</p> <p>7. Гончаренко А.М. Особливості виховання гуманних взаємин хлопчиків і дівчаток дошкільного віку. <i>Теоретико-методичні проблеми</i></p>	

виховання дітей та учнівської молоді. К.: Наук. думка, 1999.

8. Кон И.С. Подростковая сексуальность на пороге XXI века. *Світло*. 2003. № 2. С. 37-44.

9. Кон И.С. Вступ до сексології: Пер. з рос. / П.Л. Пироженко. К.: Либідь, 1991. 304 с

10. Кононко О.Л. Розвиток статевої свідомості хлопчиків та дівчаток у дошкільний період. *Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини*: Науково-методичний збірник / за ред. Т.В. Говорун. К.: Інститут змісту та методів навчання, 1996. С. 91-110.

11. Кочерга О. Психологія раннього дитинства, К.: Видавничий дім «Шкільний світ», Видавець Л. Галиціна, 2006. 128 с.

12. Кузнєцова О.А. Статеве виховання школярів: Навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во «ІЛОН», 2004. 176 с.

13. Леві В.Л. Звідки я взявся // *Нестандартна дитина*: Перекл. з рос. К.: Рад. шк., 1991. С. 174-205.

14. Мезеря І.В. Актуальні проблеми статевого виховання. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів курсів підвищення кваліфікації вихователів дошкільних навчальних закладів. Луганськ: Знання. 2003. 28 с.

15. Новітні підходи до формування у дітей та підлітків психосексуальної культури / Упоряд.: Карсканова С.В., Сливінська Т.О. Миколаїв: «Принт-Експрес», 2007. 79 с.

16. Олійник Л.М. «Звідки я взявся?» Дитячі питання на дорослу тему. *Дитячий садок*. 2007. № 9 (393). С. 2-3.

20. Олійник Л.М. Інноваційний підхід до здійснення статевого виховання дітей від народження до десяти років. *Науковий вісник Миколаївського державного університету: Збірник наукових праць*. Випуск 23: Педагогічні науки. Том 2 / За заг. ред. В.Д. Будака, О.М. Пехоти. Миколаїв: МДУ, 2008. С. 60-67.

17. Олійник Л.М. Статева соціалізація дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2008. № 11. С. 7-9.

18. Олійник Л.М. Статеве виховання дітей від народження до 10 років. Миколаїв: ПП «Принт-Експрес», 2008. 50 с.

19. Олійник Лія. Статеве виховання. Навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. Миколаїв ПП «Принт-Експрес», 2010. 112 с

20. Приходько Ю.О. Біологічне та соціальне у статевій поведінці дитини. *Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини: Науково-методичний збірник* / за ред. Т.В. Говорун. К.: Інститут змісту та методів навчання, 1996. С. 51-59.

21. Ролінський В.І. Дослідження причин гендерного насильства в школі. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Збірник наукових праць*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2005. Вип. 7. С. 103-107

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел, тестових та інших завдань.

Академічна добродічність	<p>Дотримання академічної добродічності засновується на ряді положень та принципів академічної добродічності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» – Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної добродічності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про Комісію з питань етики та академічної добродічності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної добродічності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної добродічності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності

	<p>студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський</p>

	національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .
--	--

Викладач

Кулик І.В.